



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavtio Criminalis, Seu De Processibus Contra Sagas Liber

Spee, Friedrich von

Francofvrti, 1632

32. Quibus ex causis ad torturam procedere liceat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11133

statis laudem Germanis peculiarem sane effundimus: quæ sola causa sufficientissima est visa autoribus Mallei, qui Inquisitores hæresum in Germaniam olim à Pontifice missi, nunquam uti hac rasura voluerunt, eo quod intelligerent in Alemanniæ partibus (sic enim loquuntur) rem eam plurimum inhonestam censeret, licet ut aiunt in aliis regnis id fieri Inquisitores mandarent. Pudeat Germanos nos, si quæ tunc erat peculiaris Alemanniæ verecundia, nec hanc Inquisitores illi alias seueri confundere ausi sunt; nos deniq; nunc nequissimorum scurrarum libidini prostituimus. Attendant Iudices quid velim: Ego enim de tendendâ huiusmodi à nequam scurra raptim constupratam audio, tum mox compendio facula depilatam.

D V B I V M XXXII.

Quibus de causis ad torturam procedere liceat?

RESPONDEO, Ante omnia id maxime curandum erit, ut quando tam
peri-

periculosa & acerba tortura est, non nisi grauibus ex causis, id est præmissis indiciis admodum vrgentibus, quæ reum velut obruant, ad torturam veniatur. Indicia vocantur à Jurisperitis ea omnia ex quibus colligi potest Titium V. G. crimen commisisse. Ea triplicis generis constituamus: *Magna, Maiora, Maxima*, videamusq; quæ ad *Capturam*, quæ ad *Torturam*, quæ ad *Condemnationem* requirantur.

I. Ad CAPTURAM requiruntur *magna*. Ratio est: nam ex paruis causis quempiam in non paruum incommodum, qualis est captiuitas, conicere, cum æquitate simul & charitate pugnat. Ex quo sequitur, quod prout vel ex personæ dignitate capiendæ, vel aliunde captiuitas grauior redditur, ita etiam maioribus indiciis opus sit. Hic passim grauissime peccatur.

II. Ad CONDEMNATIONEM requiruntur *maxima*, seu vrgentissima, luce meridiana clariora, quæ plenæ probationes sint, id est, ita probent, & vndique satisfaciant, ac plane reos ceu

demonstratione quapiam legitime convincant: adeo ut si illa habeantur, tortura opus non sit, imo nec adhiberi debeat, ut communiter docetur. Vide Clarum l. 5. q. 64. n. 5. & Farinacium q. 37. n. 5. Atque hæc non tam solent appellare iudicia quam *probationes* per excellentiam, ut vide subtiliter distinctum apud Farinacium loco citato: qui tamen cum ibidem inter iudicia luce meridiana clariora, & probationes luce meridiana clariores distinguit, nimis subtilizat & sine causa.

III. Ad TORTURAM magna non sufficiunt, cum multis modis grauior sit quam captiuitas, maxima autem seu probationes plenæ non requiruntur, sed sufficiunt & requiruntur quæ *maiora* diximus, adeo firma & clara, ac *percerta*, ut merito prudens quisque iis multum fidere possit, ut communiter omnes tradunt: appellantur hodie probationes *semiplenæ*, melius tu *ferè plenæ* dixeris; id est, quæ ita probant, ut non plane convincant, valde autem ad probationem plenam accedant, qua-

quasi luna cum ad lucem integram ultra sui dimidium aspirat: ita ut *fere*, seu *quasi* moraliter certum sit, ait Lessius cap. 29. dub. 17. nu. 151. ipsum autorem esse, qui huiusmodi probatione vrgetur, nihilq; deesse videatur ad plenam certitudinem, quam *sola* rei confessio. Verba legis sic habent: *Ad tormenta seruorum ita demum veniri oportet, cum suspectus est reus, & aliis argumentis ita probationi admouetur, ut sola confessio seruorum deesse videatur.* Ita lex i. ff. de quaest. ad quam vide Mynsingerum. Lege etiam pro nostra responsione Prosperum Farinacium q. 37. n. 3. plures citationes legum & autorum nos omittere solemus, ne lectori molesti simus.

Illud tamen hic notandum est, quod indicia ad torquendum non solum esse debent qualia diximus, quæ virum cordatum moraliter *fere*-seu *quasi certum* reddant; sed etiam debent esse *plene & concludenter* in suo genere per duos testes legitimos probata, secundum glossam singularem & ordinariam in *final. in verbo vel iudiciis, C. familiae*

248 Dub. XXXIII. *Cuius sit arbitrari quæ iudicia*
exerciscundæ, quam glossam cum Barto-
lo, Baldo, Saliceto, & pluribus aliis se-
quitur Farinacius q. 37. num. 17. & seqq.
ita vt sit sententia penitus recepta, & in
Iudiciis ac scholis canonizata, vt dicit
Brunor. à Sole in suo conf. crim. nu. III.
ex Alci. in conf. 465. num. 1. Quod sane
& in atrocissimis seruandum, recte mo-
net Mascardus in tract. de prob. l. 1. con-
clus. 462. n. 18. & Farinacius loco citato,
ac facile colliget lector ex iis quæ nos
infra dicemus dub. 37.

DUBIUM XXXIII.

*Cuius sit arbitrari quæ iudicia in specie talia
sint vt profere plenis probationibus
haberi possint?*

RESPONDEO, Cum vna generalis
hac super re dari regula non pos-
sit, quæ iudicia in specie torturæ viam
aperiant, id est, fere-plenæ sint proba-
tiones, sunt qui velint id ad cuiusque
Iudicis arbitrium pertinere. Ita Brunus
in tract. de iudiciis & tortura p. 2. q. 3.
sed tantam Iudici in re ardua concedi
licen-